

තරුණ ප්‍රතිපත්ති වැඩසටහන

පාර්ශ්වකාර උපදෙස් විමසීම

උතුරු පළාත

ශ්‍රී ලංකාව

පූර්ව සාරාංශය

යාපනය

2016 සැප්තැම්බර් 19

UNFPA ශ්‍රී ලංකාව

එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහණ අරමුදල (UNFPA) පසුගිය දශක සතරක කාලසීමාව පුරා ශ්‍රී ලංකාවේ රජය සමගින් තරුණයින්ගේ සහ කාන්තාවන්ගේ ලිංගික සහ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධයෙන් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරමින් සිටී. මෑතකදී ශ්‍රී ලංකාව මධ්‍යම මට්ටමේ ආදායම් ලබන රටක් බවට පත්වීමත් සමගින් එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල ද තම ඉලක්ක හා ප්‍රවේශයන් ඒ අනුව හැඩගස්වා ගනිමින් ධාරීතාවන් ගොඩ නැංවීම හා සේවා ලබා දීම යන ක්‍රියාමාර්ගයන්හි සිට ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ කතිකාවන්, ප්‍රතිපත්ති උපදේශන හා ප්‍රතිපත්ති අභියෝගයන් යන ක්‍රියාමාර්ග

ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාව තරුණයින්ට බලපාන ප්‍රධාන ගැටලු 4ක් විසඳීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ලදී. මේවාට පහත සඳහන් කරුණු ඇතුළත් වේ.

1. සංස්කෘතික සහ සමාජ බාධක
2. පරිපූර්ණ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනයක් ලබාගැනීම සඳහා පවත්නා සීමාවන්
3. යෞවනයින්ට ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය සේවා ලබාගැනීමේදී පවත්නා සීමාවන්
4. යෞවනයින් තුළ පවත්නා හැකියාවන් හඳුනාගැනීම සාධනීය කරන්නාවූ වාතාවරණයක් නොමැතිවීම

තරුණයින් වෙනුවෙන් ආයෝජනය කරන්නේ ඇයි?

නවයෞවන වියේ සිට වැඩිහිටි විය දක්වා ආරක්ෂාකාරීව සහ සාර්ථකව පිය නැගීමට සෑම පුද්ගලයකුටම අයිතියක් ඇත. මෙම අයිතිය සපුරාලිය හැක්කේ යෞවනයින්ට ප්‍රගතිශීලී ලෙස දැනුම, කුසලතාවන් සහ සෞඛ්‍යමත් ඵලදායී සහ පරිපූර්ණ ජීවිතයක් ගත කිරීමට අවශ්‍ය ඔරොත්තු දීමේ ශක්තිය ලබාදීම සඳහා පවුල සහ සමාජය මේ වෙනුවෙන් විශේෂ අවධානය යොමුකර ආයෝජනය කරන්නේ නම් සහ ඒ සඳහා අවස්ථාවන් සලසන්නේ නම් පමණකි. මෙම තත්වය අන් කවරදාටත් වඩා ශ්‍රී ලංකාවට අද අවශ්‍යව තිබේ.

UNFPA ශ්‍රී ලංකා යෞවන/තරුණ වැඩසටහන

UNFPA ශ්‍රී ලංකා තරුණ වැඩසටහන සාර්ව ප්‍රවේශයකින් යුත් වැඩසටහනක් වන අතර මෙහිදී ජාතික මට්ටමේ සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේදී තරුණයින් මූලිකත්වය ගත් ප්‍රතිපත්ති සකස්කිරීම, ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම, තරුණ නායකත්වය සහ විස්තීර්ණ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනය (CRHE) යනාදී ක්ෂේත්‍රයන්හි තරුණයින් සංවර්ධනයේ ක්‍රෝන්දස්ථානය වශයෙන් හඳුනාගනු ලබයි.

පළාත් මට්ටමේ තරුණ ප්‍රතිපත්ති ව්‍යාපෘතිය

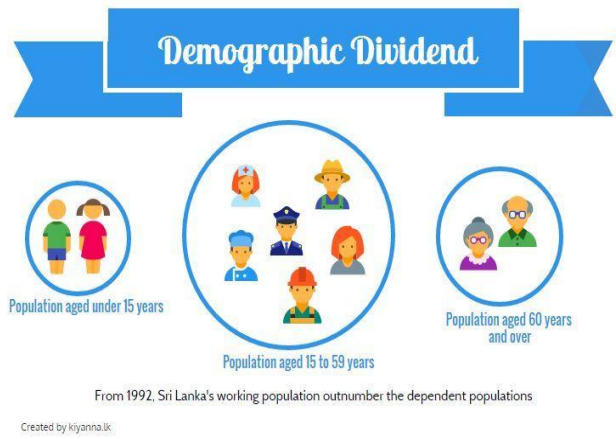
ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයෙන් හතරෙන් එකක් තරුණයින් වන බැවින් ජාතික සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ශක්තිමත් තරුණ ප්‍රතිපත්ති පැවැතිය යුතු බව UNFPA මැනවින් හඳුනාගෙන සිටී. ජාතික මට්ටමින් තරුණයින් මුහුණ දෙන අභියෝගයන් පවතින අතර සමහර ඒවා පළාත් වලට සුවිශේෂී වූ ඒවා වේ. මෙම අභියෝගයන් හඳුනාගැනීමටත් තරුණයින් වෙනුවෙන් ආයෝජනය කරන්නාවූ සාර්ව ප්‍රවේශයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමත් තහවුරු කළ යුතුවේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් UNFPA ශ්‍රී ලංකා ආයතනය සාර්ව තරුණ ප්‍රතිපත්ති සැකසීම සඳහා තාක්ෂණික සහාය සහ අභියෝග සමගින් සියලුම පළාත් සම්බන්ධ කරගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලබයි.

මේ වන විට සබරගමුව සහ දකුණු පළාත් සහා තරුණ ප්‍රතිපත්තිය කෙටුම්පත් කර ඇති අතර ඒවා අවසන් කිරීමේ අදියරට පැමිණ ඇත.

ජනවිකාස වාසි සහගත තත්වයේ ප්‍රතිලාභ නෙළා ගැනීම

වසර ගණනාවක් පුරා රජය විසින් නිදහස් අධ්‍යාපනය ලබාදෙමින් මෙන්ම නිදහස් සෞඛ්‍ය සේවා සපයමින් තරුණයින් වෙනුවෙන් අඛණ්ඩව ආයෝජනය කරමින් සිටී. කෙසේවෙතත් තරුණ අපේක්ෂාවන් සහ රජය අතර දිගින් දිගටම හොඳ සම්බන්ධතාවක් නොපැවති අතර මෙමගින් පසුගිය දශක හතර තුළ රටට මහත් විනාශයක් ගෙනදුන් ප්‍රචණ්ඩකාරී ස්වරූපයක් ගත් තරුණ නැගී සිටීම් අරගලයන් ඇතිවිය.

මේ අතර තරුණයින් විසින් මෙවැනි ප්‍රතිචාරයක් දක්වන ලද්දේ කුමන හේතූන් නිසාද යන්න පැහැදිලි කිරීම සඳහා නොයෙකුත් අවස්ථාවන්හි ප්‍රයත්න දරා තිබේ. දරිද්‍රතාවය, රැකියා විරහිතභාවය සහ ආන්තිකරණයට ලක්වීම මේවාට බලපෑ තීරණාත්මක සංරචකයන් ලෙස වැඩිවශයෙන් හඳුනාගෙන තිබේ. UNFPA ආයතනය යොවනයින් සංවර්ධනයේ කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස සලකන අතර එමගින් තරුණයින්ට ඔවුන්ගේ හැකියාවන් මුදුන්පත් කරගැනීමට අවස්ථාවන් සලසනු ලබයි.

වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනය මිලියන 20.4 ක් වන අතර එයින් මිලියන 4.4 ක් වයස අවුරුදු (15-19) අතර පසුවන තරුණයින් වේ. මෙම ජනවිකාස වාසියේ* අස්වනු නෙලීම සඳහා තරුණයින්ට සහ නව යොවනයින්ට මිනුම්පිලි ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය සේවාවන් සහ ඔවුන්ගේ අනෙකුත් අයිතිවාසිකම් සපුරාලීම තහවුරු කිරීම වෙනුවෙන් ඒකාබද්ධ සාක්ෂි පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කිරීමට ප්‍රාදේශීය සහ ජාතික මට්ටමේ ආයතන වලට සහ අනෙකුත් පාර්ශවයින්ට UNFPA ශ්‍රී ලංකා ආයතනය සහාය දෙනු ලබයි. එසේම UNFPA ශ්‍රී ලංකා යහපත් සාධනීය ප්‍රතිපත්ති වාතාවරණයක් සහ භාවිතාවන් ඇතිකිරීම මගින් තරුණයින්ට නායකත්වය ගැනීමට සහ රටට සාමය සහ තිරසාර සංවර්ධනය කරා පරිනාමනය වීමට දායකත්වය සලසනු ලබයි.

තරුණ ප්‍රතිපත්තියට විස්තීර්ණ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනයක් (CRHE) අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි?

තරුණයින්ට සමානාත්මතාවයෙන් සහ යහපැවැත්මෙන් යුත් ජීවිතයක් ගතකිරීමට, ඔවුන්ගේ හැකියාවන් උපරිම කරගැනීම සඳහා සහ ඔවුන්ගේ ප්‍රජාවේ තිරසාර සංවර්ධනයක් ඇතිකිරීම සඳහා තරුණයින්ගේ ලිංගික සහ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් ආයෝජනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

විස්තීර්ණ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනය තරුණ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අවබෝධය ඔවුන්ගේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂා කරගැනීමට සහ යහපැවැත්ම මෙන්ම ඔවුන් වැඩිහිටියන් වී පවුලේ වගකීම් දැරීම සඳහා වැදගත්වේ.

තරුණයින්ට ලිංගික සහ ප්‍රජනන සෞඛ්‍යය පද්ධතීන්ට අදාළව ශරීරය පිළිබඳව සහ භෞතවේදය පිළිබඳ මූලික දැනුමක් පැවැතිය යුතුය. මෙමගින් ඔවුන්ගේ ජීවිතය සම්බන්ධයෙන් දැනුවත්ව නිවැරදි කාලසීමාවන්හිදී නිවැරදි තීරණ ගැනීමට ඔවුන්ට හැකිවනු ඇත. වැරදි විශ්වාසයන් සහ දැනුමෙන් සහ කුසලතාවන් දුර්වල මට්ටමක සිටීම මගින් ඔවුන්ගේ ජීවිතය පූර්ණ සාර්ථකත්වයන් කරා ලඟාවීමේදී බාධාවන් පැමිණවිය හැකියි.

උතුරු පළාත් සභාවේ තරුණ ප්‍රතිපත්තිය සැකසීම

UNFPA ශ්‍රී ලංකා ආයතනය ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු පළාත සමග දීර්ඝකාලීන සම්බන්ධතාවක් පවත්වාගෙන යනු ලබයි. යුද්ධය පැවැති කාලසීමාවේ සහ ඉන්පසුව නැවත පදිංචි කිරීම් සිදුවූ කාලසීමාවේදී ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම,

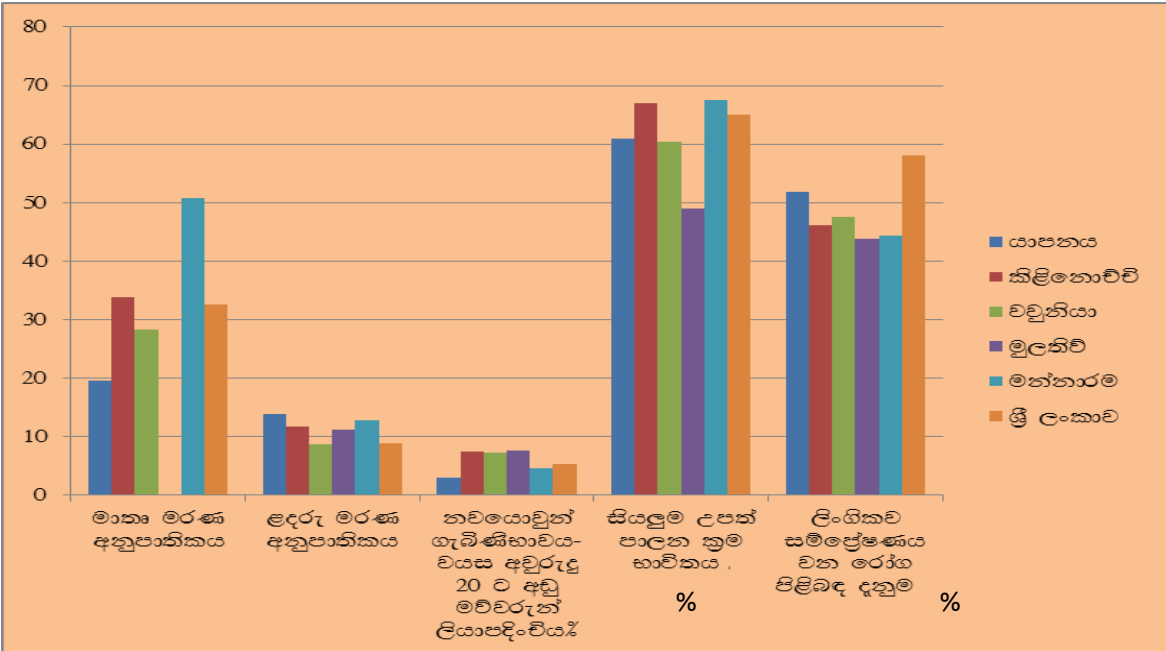
ගැබ්ණි කාන්තාවන්ට මෘතෘ උපකරණ කට්ටල සහ ප්‍රජනන වයස් කාණ්ඩයේ සිටින කාන්තාවන්ට සහ ගැහැණු ළමුන්ට සනීපාරක්ෂක කට්ටල ලබාදීමට කටයුතු කර තිබේ.

මෙම පසුබිම ඇතිව UNFPA ශ්‍රී ලංකා උතුරු පළාතේ තරුණයින් සඳහා තරුණ ප්‍රතිපත්තියක් සැකසීමට උතුරු පළාත් සභාව සමග සම්බන්ධ වී කටයුතු කරනු ලබයි. රජයේ, පෞද්ගලික අංශයේ, සිවිල් සමාජයේ සහ තරුණ නායකයින් ඇතුළු සියලුම පාර්ශවකරුවන් මෙම ප්‍රයත්නයට දායකත්වය ලබාදීම සඳහා එකට එක් වී ක්‍රියාකරනු ඇත.

මෙහි අරමුණ වන්නේ උතුරු පළාතේ තරුණයින්ට පවත්නා විශේෂ අවශ්‍යතා හඳුනාගැනීම සහ තරුණයන් කෙරේ කරගත් ප්‍රතිපත්තියක් සැකසීමට අභිදේශන ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ කිරීමත් ඒ සඳහා උතුරු පළාත් සභාවට අවශ්‍ය සහාය ලබාදීමත්ය.

- තරුණයින්ට තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට සහභාගී වීමට සහ තිරසාර සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට නායකත්වය ලබාදෙමින් කටයුතු කළ හැකි සාධනීය වාතාවරණයක් සැකසීම
- පරිපූර්ණ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපනයක් සහ අදාළ අයිතිවාසිකම් තුළින් තරුණ ජනතාව සවිබල ගැන්වීම

උතුරු පළාතේ තරුණයින්ගේ සෞඛ්‍ය සම්බන්ධයෙන් දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින් දක්නට ලැබෙන විෂමතා

- කැගල්ල (4.5%) සහ කුරුණෑගල (4.1%) දිස්ත්‍රික්ක හා සසඳන විට උතුරු පළාතේ දිස්ත්‍රික් තුනක මුලතිව් (7.6%), කිලිනොච්චි (7.4%) සහ වවුනියා (7.3%) නවයොවුන් ගැබ් ගැනීම් ඉහළ මට්ටමක පවතී
- ජාතික මට්ටම(8.8) හා සසඳන විට යාපනය(13.9), මන්නාරම (12.8), කිලිනොච්චි(11.7), සහ මුලතිව් (11.1) දිස්ත්‍රික්ක වල ලදරු මරණ අනුපාතිකය ඉහළ අගයක් ගනී
- මන්නාරමේ (50.7) සහ කිලිනොච්චියේ (33.8) මාතෘ මරණ ඉහළ අනුපාතිකයක් ගනී
- උපත් පාලන ක්‍රම භාවිතා කිරීමේ අඩු තත්වයක් මුලතිව් (49%), යාපනය (60%) සහ වවුනියාවෙන් (60%) වාර්තාවේ
- උතුරු පළාතේ වයස අවුරුදු 13-29 අතර පසුවන තරුණයින්ගෙන් ලිංගික සහ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය සහ ලිංගිකව සම්ප්‍රේෂණය වන රෝග හා HIV/AIDS පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇත්තේ 40 - 50% පමණි
- උතුරු පළාතේ යෞවනයින්ගෙන් වැඩි අවදානමක් පවත්නා ලිංගික හැසිරීම් පිළිබඳව දැන සිටියේ 15% කි

අනෙකුත් පළාත් හා සැසඳීමේ දී උතුරු පළාතේ තරුණයින්ගේ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධ තත්වයන්

- උතුරු පළාතේ සාක්ෂරතෘ අනුපාතිකය (97.8 %) දෙවැනි වන්නේ බස්නාහිර පළාතට පමණි
- ජාතික අධ්‍යාපන මට්ටම (40.7%) හා සසඳන විට උතුරු පළාතේ ද්විතීයික අධ්‍යාපනය ඉහළ අගයක් (45.5%) ගනී. නමුත් සමස්ථ උතුරු පළාතේ අපොස සා. පෙ. (13.5%) අපොස උපෙ (7.6%) සහ උසස් අධ්‍යාපන මට්ටම් (1.9%) පිළිවෙලින් (17%, 12.3% සහ 2.7%, ලෙස ජාතික මට්ටමට වඩා අඩු අගයක් ගනී
- උතුරු පළාතේ සමස්ථ ජනගහනයෙන් පරිගණකයක් භාවිතා කිරීම පිළිබඳ දැනුම ඇත්තේ 17%කට පමණි (ජාතික මට්ටම 25.1%. කි)

උතුරු පළාතේ තරුණයින්ගේ රැකියා විරහිතභාවය පිළිබඳ දත්ත

- ජාතික මට්ටම් (3.8%) හා සසඳන විට උතුරු පළාතේ රැකියා විරහිතභාවය (4.9%). ඉහළ අගයක් ගනී
- ජාතික මට්ටමේ සාමාන්‍යය අගයන් (15.2% සහ 40.2%) හා සසඳන විට උතුරු පළාතේ රජයේ සේවකයින් හා පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයින් (14.3% සහ 30.9%) පහළ අගයක් ගනී. නමුත් ජාතික මට්ටමේ සාමාන්‍ය අගයන් (33%) හා සසඳන විට උතුරු පළාතේ ව්‍යවසායකයින්ගේ (45.1%) අගය ඉහළ මට්ටමක පවතී

තරුණ ප්‍රතිපත්තියක් ගෙන ඒම සඳහා අනුගමනය කරන ලද ක්‍රියාවලිය

නියාමක තනතුර - තරුණ කටයුතු පිළිබඳ පළාත් අමාත්‍යවරයා විසින් සැලසුම් අවධිය සම්බන්ධීකරණය සඳහා නියාමක තනතුරක් ඇතිකරන ලදී. මෙහිදී අදාළ පළාතේ පළාත් අමාත්‍යවරයා විසින් හෝ ලේකම් හෝ ඔවුන් විසින් පත්කරන ලද නිලධාරියා විසින් නායකත්වය ගනු ලබයි.

පාර්ශවකරුවන් සමග සාකච්ඡා පැවැත්වීම

පළමු පියවර වශයෙන් රාජ්‍ය අංශය, පෞද්ගලික අංශය, සිවිල් සමාජය, ආගමික නායකයින් මෙන්ම තරුණ නායකයින්ගෙන් යනාදී විවිධ පාර්ශවයන් සම්බන්ධ වන ඉහළ මට්ටමේ සාකච්ඡාවන් හා අදහස් ලබාගැනීමේ සැසි පැවැත්වීමට සැලසුම් කර තිබේ. මෙම අය ප්‍රතිපත්ති සැකසීමේදී තරුණයින්ගේ සහභාගිත්වයේ පවත්නා අඩුලුහුඬුකම් හා දැනට පවත්නා උපනතීන් හඳුනා ගැනීමට ඔවුන්ගේ ප්‍රවීණත්වය දැනුම හා විශේෂඥ දායකත්වය ලබාදෙනු ඇත. මෙහිදී ඔවුන් තරුණයින්ට රැකියා ලබාදීම, අධ්‍යාපනය, ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය සහ සමාජ හා සිවිල් සහභාගිත්වය යනාදී කරුණු පිළිබඳව පුළුල්ව සාකච්ඡා කරනු ඇත. මෙම සාකච්ඡාවන්හි ප්‍රතිඵලය වන්නේ උතුරු පළාතේ තරුණයින් සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තියක් සැකසීමේ මාර්ගෝපදේශයක් ලෙස උපයෝගී කරගත් හැකි අදාළ පාර්ශවයන් විසින් ලබාදෙන්නාවූ නිර්දේශයන් සමුදායකි.

ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ කෙටුම්පත

මෙම කෙටුම්පතට තරුණයින් ඇතුලු සියලුම පාර්ශවකරුවන්ගේ ප්‍රතිචාර ලබාගන්නා අතර එය පළාත් අමාත්‍යාංශය විසින් පළාත් සභාවට යොමුකරනු ඇත.

මින් පසුව කාලවකවානු සහ දර්ශකයන් ද ඇතුළත්ව ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ප්‍රමුඛතා ක්ෂේත්‍රයන් යටතේ ක්‍රියාකාරකම් හඳුනාගනු ඇත. මෙම ප්‍රතිපත්තිය ඉහළම මට්ටමේ අන්තර්ජාතික මට්ටම් වලින් ක්‍රියාත්මකවීම තහවුරු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපදේශන UNFPA ශ්‍රී ලංකා විසින් අඛණ්ඩව සපයනු ඇත.

UNFPA තරුණ වැඩසටහනේ ප්‍රකාශන

ශ්‍රී ලංකාවේ මිලියන 20.4 ජනගහනය පිළිබඳ සාරාංශයක් (2015)

100 Voices වෙනසක් ඇතිකිරීම සඳහා වූ විශේෂ ව්‍යාපාරය (2015)

ජාතික තරුණ සෞඛ්‍ය සමීක්ෂණය 2012/2013 (2016)

පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට වූ කතිකාව - සිංහල සහ දෙමළ මාධ්‍ය වලින් ලබාගත හැකිය (2015)

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය වැඩසටහන් සඳහා වර්ගාවන් වෙනස් කිරීමේ සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායයන් (2014)

Delivering for Women and Young People (2014) කාන්තාවන්ට සහ තරුණ ජනතාවට සේවා ලබාදීම

වැඩිදුර තොරතුරු සඳහා:

අමතන්න නෙගාත් ගුණසේකර -උපදේශක, ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේශක -තරුණ සහ යෞවන ජනතාව එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල, ශ්‍රී ලංකාව අංක 202, බෞද්ධාලෝක මාවත කොළඹ 07.

Email: ngunasekera@unfpa.org, Tel: + 94 (011) 2580840

www.srilanka.unfpa.org

www.facebook.com/unfpa.srilanka

www.twitter.com/UNFPASriLanka